TBMM
HAKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20760
Tarih : 22.10.2026

51901

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Gıda güvenilirliğinin sağlanması ve tüketicilerin sağlığının korunması, kamu otoritelerinin temel sorumlulukları arasındadır. Gıda ürünlerinde taklit ve tağşiş yapılması, tüketicilerin yanıltılmasına, haksız rekabete ve bazı durumlarda ciddi sağlık risklerine neden olmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığının verilerine göre, 2025 yılında gerçekleştirilen denetimlerde alınan numunelerin analizleri sonucunda insan sağlığını tehlikeye düşürecek 121 ürün ile taklit veya tağşiş yapıldığı belirlenen 1.208 ürün tespit edilmiştir.

Bakanlığınızın 6 Ekim 2026 tarihli açıklamasına göre, yalnızca Eylül 2026'da ülke genelinde 117.360 gıda denetimi gerçekleştirilmiş, 2.402 idari yaptırım uygulanmış, toplam 218,2 milyon TL idari para cezası kesilmiş ve 29 işletme hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında gıda güvenilirliğine aykırı faaliyetler için idari ve adli yaptırımlar öngörülmektedir. Ayrıca Bakanlığınız tarafından taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen ürünler ile insan sağlığını tehlikeye düşürebilecek ürünler kamuoyuna duyurulmaktadır. Bakanlığınızın resmî internet sitesinde yer alan açıklamada, bazı firmaların birçok kez kamuoyuna duyurulmalarına rağmen taklit ve tağşiş yapmaya veya insan sağlığını tehlikeye düşürecek ürünleri piyasaya arz etmeye devam ettikleri belirtilmektedir.

Bu bağlamda:

1. 2020–2026 yılları arasında gerçekleştirilen gıda denetimlerinin, tespit edilen uygunsuzlukların ve uygulanan idari yaptırımların yıllara ve illere göre dağılımı nedir? Diyarbakır'a ilişkin veriler nelerdir?
2. 2024–2026 yılları arasında taklit veya tağşiş yaptığı ya da insan sağlığını tehlikeye düşüren gıda ürettiği tespit edilen kaç işletme bulunmaktadır? Bu işletmelerin kaçı birden fazla kez aynı veya farklı türde ihlal nedeniyle yaptırıma tabi tutulmuştur?
3. Aynı işletmenin farklı ticari unvanlar veya markalar altında faaliyet göstererek yeniden ihlalde bulunmasını önlemek amacıyla hangi denetim ve takip mekanizmaları uygulanmaktadır?
4. 2024–2026 yılları arasında gıda mevzuatına aykırılıklar nedeniyle uygulanan idari para cezalarının toplam tutarı nedir? Bu cezaların ne kadarı tahsil edilmiş, ne kadarı yargı kararlarıyla iptal edilmiş veya kesinleşmemiştir?
5. Aynı dönemde taklit, tağşiş veya insan sağlığını tehlikeye düşüren gıda üretimi nedeniyle kaç işletmenin faaliyeti durdurulmuş, kaç işletmenin faaliyet izni veya onayı

askıya alınmış ya da iptal edilmiştir? Tekrar eden ihlaller bu kararlarda nasıl değerlendirilmektedir?

6. Gıda güvenilirliğine ilişkin suç duyurularının sayısı kaçtır? Bakanlığınıza bildirilen adli süreç sonuçları bulunmakta mıdır? Varsa mahkûmiyet, beraat ve diğer kararların yıllara göre dağılımı nedir?
7. Taklit veya tağşiş yapıldığı ya da insan sağlığını tehlikeye düşürdüğü tespit edilen ürünlerin piyasadan toplatılması ve imhasına ilişkin kaç işlem gerçekleştirilmiştir? Bu ürünlerin tüketiciye ulaşmasını önlemek amacıyla hangi izlenebilirlik ve geri çağırma mekanizmaları uygulanmaktadır?
8. Gıda denetimlerinde görev yapan kontrol görevlilerinin ve gıda analiz laboratuvarlarının sayısı kaçtır? İllere göre personel dağılımı, yıllık numune kapasitesi ve analiz sonuçlarının ortalama tamamlanma süreleri nelerdir?
9. Bakanlığınızın kamuoyu duyurularında yer alan işletmelerin tekrar eden ihlallerine ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Mevcut idari ve adli yaptırımların caydırıcılığını artırmaya yönelik yeni bir mevzuat veya uygulama çalışması bulunmakta mıdır?